

Socialdemokraternas fullmäktigegrupp och 4 andra fullmäktigegrupper motion om att garantera en helt avgiftsfri utbildning på andra stadiet i Vanda

VD/3257/00.02.00.03/2024

Socialdemokraternas fullmäktigegrupp och 4 andra fullmäktigegrupper lämnade in följande motion i enlighet med fullmäktiges arbetsordning:

” Regeringen har vid ramförhandlingarna kommit överens om nedskärningar i utbildningen på andra stadiet. Genom åtgärden eftersträvas en inbesparing på endast 12 miljoner euro per år i hela landet, men dess konsekvenser för de studerande är oskäligen. Socialdemokraternas fullmäktigegrupp förutsätter att det inte görs nedskärningar i utbildningen som drabbar de unga och anser att det är nödvändigt att Vanda strävar efter att påverka regeringen och statsledningen i landet för att trygga yrkesutbildningens framtid och förhindra nedskärningar i utbildningen på andra stadiet.

Bakgrund till motionen:

Om man genomför de nedskärningar i utbildningen som regeringen driver skulle utbildningen på andra stadiet vara helt avgiftsfri endast för studerande i läropliktsåldern, dvs. för studerande som är under 18 år. År 2020 utvidgades läroplikten till 18 år. I lagens motivering konstaterades följande: ”Propositionens syfte är att höja utbildnings- och kompetensnivån samt att garantera alla möjlighet att avlägga examen på andra stadiet. Ett syfte med propositionen är att stödja ökad sysselsättning.”

Samtidigt stiftades bestämmelser om mer omfattande avgiftsfrihet än i den rådande situationen för utbildning på andra stadiet. Syftet med lagändringarna har varit att höja utbildningsnivån, säkerställa att alla unga har möjlighet att avlägga utbildning på andra stadiet samt att höja sysselsättningsgraden.

Eftersom unga blev förpliktigade att söka till och delta i utbildning på andra stadiet, tryggades de samtidigt rätten till avgiftsfria läroböcker, läromedel och arbetsredskap samt avgiftsfri skolbespisning. Nu föreslår regeringen att denna rättighet ska avbrytas för ungdomar i slutet av det år då de fyller 18 år. Nedskärningarna ökar risken för utslagning och äventyrar en höjning av kompetensnivån.

Att avgiftsfriheten avbryts vid 18 år mitt i examensstudierna främjar inte slutförandet av utbildningen på andra stadiet och är också administrativt problematiskt. I regeringsprogrammet har bland annat införts åtgärder som syftar till avreglering. Att avveckla avgiftsfriheten går emellertid i rakt motsatt riktning.

Utbildningsanordnarna ska skilja åt studerande på andra stadiet på basis av ålder, skapa nya system för uttag av avgifter och tillsyn. Detta kommer sannolikt att medföra kostnader. Dessutom medför det utmaningar att bl.a. prissätta användningen av datorer och licenser som ägs av utbildningsanordnare och som används av studerande på andra stadiet. De studerande skulle säkert också uppleva situationen som mycket orättvis. Risken för att studerande avbryter utbildningen på andra stadiet genast då de uppnått 18 års ålder ökar betydligt ifall principen om avgiftsfrihet slopas. Detta tjänar varken byggandet av de ungas karriär och livsväg eller utbildnings- och sysselsättningspolitiska mål. Besparingarna skulle också äventyra målet att avveckla en låg utbildningsnivå som går i arv.

Avgiftsfri utbildning ska säkerställas i Vanda

Socialdemokraternas fullmäktigegrupp föreslår att Vanda stad garanterar avgiftsfrihet på andra stadiet för alla som inlett yrkesutbildning eller gymnasieutbildning i läropliktsåldern fram till utgången av det år då den unga fyller 20 år. Vi föreslår också att staden fortsätter att reservera ett tillräckligt anslag för ändamålet i budgeten, trots eventuella sparåtgärder från statsmaktens sida och beslutet att begränsa avgiftsfriheten.”

Stadsfullmäktige 22.4.2024 § 22

Beslut:

Stadsfullmäktige beslutade att ta upp ärendet till behandling och sända det till stadsstyrelsen för beredning.

Bilaga:

- Socialdemokraternas fullmäktigegrupps och 4 andra fullmäktigegruppers undertecknade motion om att garantera en helt avgiftsfri utbildning på andra stadiet i Vanda